

Dyrektywa 89/391/EWG w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (tzw. dyrektywa ramowa)

Zakres regulacji Dyrektywy

Celem Dyrektywy jest wprowadzenie środków stymulujących do działania w kierunku poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników podczas pracy.

Dyrektywa zawiera obowiązki pracodawcy dotyczące w szczególności:

- a) zapewnienia pracownikom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w każdym aspekcie związanym z pracą,
- b) dostosowywania pracy do poszczególnego człowieka w fazie projektowania stanowisk pracy, wyboru wyposażenia oraz metod pracy,
- c) oceny ryzyka zawodowego,
- d) zasad zapobiegania ryzyku zawodowemu,
- e) zapewnienia kompetentnych służb ds. ochrony zdrowia i zapobiegania ryzyku zawodowemu,
- f) zapewnienia środków do udzielania pierwszej pomocy, gaszenia pożaru i ewakuacji pracowników w razie poważnego niebezpieczeństwa,
- g) informowania pracowników i (lub) ich przedstawicieli o zagrożeniach dla bezpieczeństwa i zdrowia oraz środkach zapobiegawczych,
- h) konsultowania z pracownikami i (lub) ich przedstawicielami problemów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia występujących podczas pracy,
- i) zapewnienia każdemu pracownikowi odbycia odpowiedniego szkolenia dotyczącego bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – zarówno przed zatrudnieniem jak i podczas pracy,
- j) zapewnienia pracownikom lekarskich badań kontrolnych dostosowanych do zagrożeń występujących podczas pracy.

Dyrektywa nakłada również pewne zobowiązania na pracownika, czyniąc go odpowiedzialnym za własne bezpieczeństwo i zdrowie oraz innych osób, na które mają wpływ jego działania podczas pracy. Zgodnie z Dyrektywą pracownik powinien m.in.:

- używać zgodnie z przeznaczeniem środków ochrony indywidualnej,
- informować pracodawcę o sytuacjach stanowiących zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia,
- współpracować z pracodawcą na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podczas pracy.

Dyrektywa nie narusza obecnych i przyszłych przepisów krajowych, które odnoszą się do poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników podczas pracy (w wyniku wdrożenia Dyrektywy do prawa krajowego nie może być obniżony poziom ochrony już osiągnięty w poszczególnych państwach członkowskich).

Stan wdrożenia do prawa polskiego

Postanowienia Dyrektywy 89/391/EWG zostały uwzględnione przede wszystkim w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), a zwłaszcza w jej w dziale dziesiątym "Bezpieczeństwo i higiena pracy" oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy takich jak:

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z 2007 r. Nr 49, poz. 330, z 2008 r. Nr 108, poz. 690),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860, z 2005 r. Nr 116, poz. 972, z 2007 r. Nr 196, poz. 1420),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki

- zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 332, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 i z 2005 r. Nr 212, poz. 1769, z 2009 r. Nr 105, poz. 873),
  - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870).

Ponadto niektóre postanowienia tej Dyrektywy uwzględnia:

- ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.).

Skutki wdrożenia Dyrektywy do prawa krajowego

Prawo polskie uwzględniało wymagania Dyrektywy już znacznie wcześniej, w związku z czym nie wymagało uzupełnienia o nowe przepisy wynikające z Dyrektywy.